

ÖĞRETMEN ADAYLARININ PERFORMANSA DAYALI DEĞERLENDİRMENİN ETKİSİ HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ: “ÇEVRE SORUNU ÖRNEĞİ”

Mustafa METİN* Salih BİRİŞÇİ**

Öz

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının performansa dayalı değerlendirme etkisi hakkındaki düşüncelerini belirlemektir. Araştırma, 2006–2007 yılı bahar dönemindeki, Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği birinci sınıfta öğrenim gören 40 öğretmen adayı ile yürütülmüştür. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır ve çalışma dört aşamada tamamlanmıştır: İlk aşamada performans görevi geliştirilmiştir. İkinci aşamada, öğretmen adaylarından performans görevine yönelik bir Power Point sunusu ve rapor hazırlamaları istenmiştir. Üçüncü aşamada hazırladıkları sunuyu sınıf ortamında sunmaları istenmiştir. Son aşamada ise öğretmen adaylarına yarı yapılandırılmış mülakatlar uygulanmıştır. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının araştırma yapma, Power Point sunusu hazırlama, sunum yapma ve yazma becerilerinin geliştiği görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Ölçme–Değerlendirme, Alternatif Değerlendirme, Performansa Dayalı Değerlendirme, Çevre Sorunları

Abstract

The aim of this study is to describe pre-service teachers' opinions on effects of performance based assessment. This research was carried out in spring semester of 2007 at Artvin Çoruh University, Faculty of Education with 40 freshman pre-service teachers. In this study qualitative research method was used and it was implemented in four phases: Firstly, performance assessment task were developed. Secondly, it was asked pre-service teachers to prepare Power Point presentation and a report. Thirdly, pre-service teachers presented their presentations. Finally, it was carried out a semi structured interviews. In the result, pre-service teachers improved searching, preparing Power Point presentations, oral presentation and writing skills.

Keywords: Measurement-Assessment, Alternative Assessment, Performance Based Assessment, Environmental Problems

Yazışma Adresi: * Arş. Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, ARTVİN, mustafametinae@hotmail.com;

** Arş. Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, ARTVİN, birisci@gmail.com

GİRİŞ

2004'ten itibaren eğitim sistemimizde köklü bir değişikliğe gidilmiştir. Bu değişiklikler ilk olarak öğretim programlarının yeniden düzenlenmesiyle başlamıştır. Yenilenen öğretim programının temelini yapısalcı öğrenme yaklaşımı oluşturmaktadır (MEB 2004; Özsevgeç 2006). Yapısalcı yaklaşıma göre öğrenci yeni kazandığı bilgileri daha önceden sahip olduğu bilgilerle karşılaştırarak uygun bir şekilde zihninde yapılandırır. Bu nedenle öğrenci, kendisine verilen bilgileri aynen almak yerine, kendi zihin yapısına uygun olarak şekillendirir. (Çepni ve Diğ. 2005; Özmen, 2004). Yapısalcı öğrenme yaklaşımının felsefesi dikkate alındığında geleneksel değerlendirmenin bu anlayışa uygun olmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle yenilenen öğretim programında geleneksel değerlendirme anlayışının yerine alternatif değerlendirme anlayışı benimsenmiştir.

Alternatif değerlendirme daha önceden kullanılan çoktan seçmeli, boşluk doldurma, kısa cevaplı ve doğru yanlış seçenekli sınav türlerinin dışında kullanılan her türlü etkinlikler olarak tanımlanmaktadır (MEB 2004; Çepni ve Diğ. 2005). Bu değerlendirme anlayışında özellikle performansa yönelik ve günlük hayatla ilişkili etkinliklerle değerlendirmenin yapılmasının önemi üzerinde durulmaktadır. Bu bakımdan performansa yönelik değerlendirme aktiviteleri alternatif değerlendirmede sıklıkla kullanılmaktadır.

Performansa dayalı değerlendirme, öğrencinin gerçekçi koşullarda, karmaşık görevleri yaparken öğrendiği temel bilgileri ne kadar iyi kullandığını ölçmektedir. (Mehrens, 1992). Ayrıca performansa dayalı değerlendirme, öğrencinin kendi bilgisini ya da sunum yapma, gösteri yapma, bir rapor yazabilme becerisini uygulayabileceği görevlerin tamamı olarak tanımlanmaktadır (Nitko, 2004; Shavelson, 1994). Bu bağlamda performansa dayalı değerlendirmeyi öğrenciye bir iş, görev, problem durumu, deney, araştırma, sunum yapma gibi görevler verilerek bu görevi yapma sürecini ve görevi tamamladıktan sonra ortaya koyduğu ürünün niteliğini, daha önceden belirlenen ölçme kriterlerine (rubriklere) göre değerlendirilme anlayışı olarak nitelendirebiliriz.

Performansa dayalı değerlendirme anlayışı, psikomotor becerileri geliştirmede, kavram öğretiminde, iletişim becerisini geliştirmeye yönelik aktivitelerde, öğretim materyalleri hazırlama gibi etkinliklerde kullanılmaktadır (Airasian, 2001; Kubiszyn ve Borich, 1993). Ayrıca bu değerlendirme anlayışının öğrencilerde üst düzey düşünme becerisi, bilimsel süreç becerileri ve problem çözebilmeye becerilerinin gelişiminde son derece etkili olduğu vurgulanmaktadır.

(Çepni ve Diğ. 2005; Linn ve Gronlund; 2000; Airasian, 2001). Bu değerlendirme anlayışıyla yapılan etkinlikler sonucunda kalıcı öğrenmenin gerçekleştiği ve öğrencilerde önemli gelişmelerin olduğu araştırmacılar tarafından ifade edilmektedir (Khatti, Reeve ve Kane, 1998, Morgil ve ark, 2004; Çepni ve diğ. 2005; Airasian 2001, Kubiszyn ve Borich 1993).

İlgili literatür incelendiğinde performans dayalı değerlendirme anlayışına yönelik çalışmaların genellikle portfolyo dosyalarına yönelik olduğu görülmektedir. Bu çalışmalar, portfolyo hakkında teorik bilgi (Kan, 2007; Birgin ve Baki, 2007), portfolyo dosyalarının uygulanması hakkında bilgi verme (Birgin 2003, Cingör, 2003), portfolyo dosyalarının öğrencilerin başarısına etkisi (Karamanoğlu, 2006, Mihlandız, 2007) ve portfolyo dosyaları hakkında öğrenci görüşlerini belirlemeye (Okan, 2005; Birgin, 2008) yöneliktir. Yapılan çalışmalar ilköğretimin birinci ve ikinci kademesine yöneliktir. Fakat öğretmen adaylarıyla yürütülen performansa dayalı değerlendirme anlayışına yönelik çalışmalara sınırlı sayıda rastlanılmaktadır.

Bu çalışmada öğretmen adaylarının performansa dayalı değerlendirmenin etkisi hakkında düşüncelerini belirlemek amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu çalışmada öğretmen adaylarının deneyimlerinden doğan anlamların sistematik olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği çalışmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Nitel araştırmada kullanılan veri toplama tekniklerinden bazıları; mülakat, gözlem ve doküman incelemesidir (Denzin ve Lincoln, 1998). Bu araştırma tekniklerinden en yaygın olarak kullanılan mülakatlar; yapılandırılmamış, yapılandırılmış ve yarı yapılandırılmış olmak üzere üçe ayrılır (Çepni, 2005; Karasar, 2005). Bu çalışmada öğretmen adaylarının performansa dayalı değerlendirmenin etkisi hakkındaki düşüncelerini belirlemeye yönelik on açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış mülakat formu geliştirilmiştir.

Katılımcılar

Bu çalışma, 2006–2007 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı birinci sınıfta Bilgisayar-II dersini alan kırk öğretmen adayıyla yürütülmüştür. Adayların 18'i bayan, 22'si ise erkektir. Adayların yaş ortalaması 18,5 olup daha önce bilgisayara yönelik herhangi bir ders almamışlardır.

Araştırmanın İşlem Basamakları

Bu çalışma dört aşamada tamamlanmıştır. İlk aşamada, çevre sorunlarına yönelik performans görevi geliştirilmiştir. İkinci aşamada, öğretmen adaylarından performans görevine yönelik Power Point sunusu ve rapor hazırlamaları istenmiştir. Üçüncü aşamada hazırladıkları sunuyu ve raporu sınıf ortamında sunmaları istenmiştir. Adayların sunum ve raporlarını değerlendirirken Ek: 3'de verilen dereceli puanlama anahtarı kullanılmıştır. Her bir öğretmen adayının dereceli puanlama anahtarından aldığı puanlar doğrultusunda adaylara gerekli dönütler verilmiştir. Son aşamada ise öğretmen adaylarının gelişiminde performans dayalı değerlendirmenin etkisi hakkındaki düşüncelerini belirlemek amacıyla on açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış mülakatlar yürütülmüştür.

Çevre Sorununa Yönelik Performans Görevini Hazırlama Süreci

Çevre sorununa yönelik performans görevini hazırlama süreci beş aşamada tamamlanmıştır. İlk aşamada öğretmen adaylarına, bu performans değerlendirme görevini hazırladıktan sonra kazanacakları bilgi ve becerilerin neler olacağı hakkında bilgi verilmiştir. İkinci aşamada, çevre sorunlarına yönelik bir açıklama yapılarak öğretmen adaylarına araştırılacak konunun önemi ve insanlar üzerindeki etkilerinin neler olabileceği hakkında bilgi sunulmuştur. Üçüncü aşamada, öğretmen adaylarına çeşitli türden çevre sorunları ile ilgili araştırma konuları verilmiştir (Ek-1). Dördüncü aşamada, verilen konuyla ilgili araştırma yaparken Power Point sunusunun içeriğini belirlerken, Power Point sunusunu hazırlarken, görevin sunumunu yaparken ve raporu yazarken izlenmesi gereken yönergeler verilmiştir (Ek-2). Son aşamada ise, adaylara verilmiş olan performans görevinin nasıl değerlendirileceğine yönelik dereceli puanlama anahtarı (rubrik) hazırlanmış ve öğrencilere dağıtılmıştır (Ek-3).

Dereceli Puanlama Anahtarını (Rubrik) Geliştirme Süreci

Öğrencinin performans görevlerini yerine getirirken dikkat etmesi gereken noktaları, karşılaşılabilecek güçlükleri aşabilmeleri için yol gösterici nitelikte açıklamalar bir yönerge biçiminde verilmiştir. Ayrıca performans görevine ait gerekli açıklamalar da görevin altında sunulmuştur. Son olarak rubrik hazırlanmıştır. Bunun için Goodrich (2001)'in önerdiği basamaklardan yararlanılmıştır. Bu basamaklar şöyledir:

• Performansı Belirlemede Kullanılacak Ölçütlerin Listelenmesi:

Öğretmen adaylarına verilen performans görevine uygun sunuların değerlendirilmesinde kullanılacak rubrik için dört ölçüt belirlenmiştir. Belirlenen ölçütler bu tür bir çalışmada öğrencinin yerine getirmesi istenen performanslar göz önüne alınarak belirlenmiştir.

• Kullanılacak Dereceli Puanlama Anahtarına Karar Verilmesi:

Performans görevlerinin değerlendirilmesine yönelik analitik ve bütüncül rubrikler kullanılmaktadır. Bütüncül rubriklerde ürün ya da süreci bölümlerine ayırma ve her beceri veya kriteri bağımsız olarak değerlendirme yapılmamaktadır. Bunun yerine ürün ya da sürecin bütününe odaklanılmaktadır. Analitik rubrikte ise, ürün ya da süreci bölümlerine ayırma ve her beceri veya kriteri bağımsız olarak değerlendirme yapılmaktadır. (Karip ve Diğ. 2007) Bu bakımdan öğretmen adaylarına verilen performans görevlerinde birçok beceri ve kriter bulunduğu için, bunların ayrıntılı olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada analitik rubrik kullanılmıştır.

• Performans Düzeylerinin Belirlenmesi ve Düzey Tanımlamalarının Yapılması:

Bu aşamada, en iyi ve en kötü performans düzeyleri (dereceleri) belirlenmiştir. Buna göre her ölçüt 0 ile 5 arasında derecelendirilmiştir. Gözlenmek istenen performansı gerçekleştiremeyen öğrencilerin alacağı puan 0, tam olarak gösteren öğrencilerin alacağı puan ise 5 olarak belirlenmiştir.

• Uzman Görüşünün Alınması:

Öğretmen adayına verilen performans görevine yönelik dereceli puanlama anahtarı hazırlandıktan sonra çevre eğitime yönelik çalışmaları olan akademisyenlerden, ölçme-değerlendirme uzmanlarından ve Türkçe öğretmenlerinden çalışma hakkındaki fikirleri alınmıştır. Çevre eğitime yönelik çalışmaları olan akademisyenlerden performans görevi ve dereceli puanlama anahtarının içeriği hakkında bilgilerine başvurulmuştur. Ölçme-değerlendirme alanındaki uzmanlardan ise performans görevleri, performans kriterleri ve dereceli puanlama anahtarının uygun olup olmadığına yönelik görüşleri alınmıştır. Türkçe öğretmenlerinden ise geliştirilen materyallerin dil, anlam ve öğrenci seviyesine uygunluğu açısından düşünceleri istenmiştir.

Verilerin Toplama Süreci

Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış mülakat tekniğiyle toplanmıştır. Çalışmada ilk olarak rastgele seçilen iki öğretmen adayıyla performans değerlendirme anlayışı hakkında düşüncelerini belirlemek için yirmi dakikalık yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeden elde edilen veriler ve literatürde performans değerlendirme hakkında öğrencilerin görüşlerini belirlemeye yönelik araştırmalarda kullanılan mülakat formlarından (Metin, 2008; Okan, 2005; Birgin, 2008) yararlanılarak on iki açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış mülakat formu geliştirilmiştir. Bu mülakat formu, iki eğitim alanında nitel araştırma tekniklerini kullanan uzmana, ölçme – değerlendirme alanında çalışmalar yapan iki uzmana ve iki Türkçe öğretmenine incelenmiştir. Uzman incelemeleri sonucunda, mülakat formunda bulunan “*Genel olarak performans değerlendirme uygulamalarına yönelik düşünceleriniz nelerdir? Lütfen açıklayınız*” ve “*Performans değerlendirme görevinde verilen rubriklerin size herhangi bir etkisinin olduğunu düşünüyor musunuz? Lütfen açıklayınız.*” şeklindeki iki soru formdan çıkarılmıştır. Daha sonra mülakat formunda bulunmasına karar verilen on soru belirli bir sıraya konularak mülakat formu uygulamaya hazır hâle getirilmiştir.

Geliştirilen bu yarı yapılandırılmış mülakat formu farklı zamanlarda bütün adaylarla ayrı ayrı yürütülmüş, her bir mülakat yirmi dakikalık bir zaman sürecinde tek oturumda bitirilmiştir. Adayların düşüncelerini tam olarak belirleyebilmek için mülakat formunda sorulan sorulara ek olarak neden, nasıl, tam olarak ne demek istediniz, açıklayınız şeklinde sorular adaylara yöneltilmiştir. Ayrıca mülakatta sorulan sorulara öğretmen adaylarının samimi düşüncelerini aktarmaları için gerekli

ortam sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın verileri teyp kaydıyla toplanmıştır. Mülakat kapsamında adaylara yöneltilen on genel soru aşağıdaki şekildedir.

1. *Bu performans görevinden önce çevre sorunlarına yönelik mevcut bilgilerinizin ne düzeyde olduğunu düşünüyordunuz? Lütfen açıklayınız.*
2. *Hazırlamış olduğunuz performans görevinden sonra çevre sorunlarına yönelik mevcut bilgilerinizde herhangi bir değişim olduğunu düşünüyor musunuz? Lütfen açıklayınız.*
3. *Bu performans görevinden önce size verilen bir konu ile ilgili araştırma yapabilme becerilerinizin ne düzeyde olduğunu düşünüyordunuz? Lütfen açıklayınız.*
4. *Hazırlamış olduğunuz bu performans görevinden sonra size verilen bir konu ile ilgili araştırma yapabilme becerilerinizde bir değişim olduğunu düşünüyor musunuz? Lütfen açıklayınız.*
5. *Bu performans görevinden önce bilgisayar ortamında size verilen herhangi bir konuya yönelik Power Point sunusunun nasıl hazırlanması gerektiği hakkında ne düzeyde bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyordunuz? Lütfen açıklayınız.*
6. *Hazırlamış olduğunuz bu performans görevinden sonra bilgisayar ortamında size verilen herhangi bir konuya yönelik Power Point sunusu hazırlama becerilerinizde herhangi bir değişim olduğunu düşünüyor musunuz? Lütfen açıklayınız.*
7. *Bu performans görevinden önce hazırlamış olduğunuz bir sunuyu topluluk karşısında sunma beceriniz ne düzeydeydi? Lütfen açıklayınız.*
8. *Hazırlamış olduğunuz bu performans görevinden sonra hazırlamış olduğunuz sunuyu topluluk karşısında sunma becerilerinizde herhangi bir değişim olduğunu düşünüyor musunuz? Lütfen açıklayınız.*
9. *Bu performans görevinden önce araştırdığınız konu hakkında elde ettiğiniz bilgileri organize bir şekilde yazma konusunda ne düzeyde bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyordunuz? Lütfen açıklayınız.*
10. *Hazırlamış olduğunuz bu performans görevinden sonra araştırdığınız konu hakkında elde ettiğiniz bilgileri organize bir şekilde yazma konusundaki becerilerinizde herhangi bir değişim olduğunu düşünüyor musunuz? Lütfen açıklayınız.*

Verilerin Analizi

Uygulanan bu yarı yapılandırılmış mülakattan sırasında teybe kaydedilen veriler ilk olarak transkript hâline getirilmiştir. Transkriptler oluşturulurken adayların mülakatta sorulan sorulara verdiği cevapların birebir yazımına özen gösterilmiştir. Ayrıca transkriptler yazıldıktan sonra teyp kaydıyla aynı olup olmadığı karşılaştırılmıştır. Oluşturulan transkriptler betimsel analiz yapılarak veri analizi için bir çerçeve belirlenmiştir. Bu çerçeveye göre verilerin hangi ana temalar altında düzenleneceği ve sunulacağı belirlenmiştir. Betimsel analiz yapılan verileri daha derinlemesine incelemek ve bu analizde fark edilemeyen kavram ve temaları belirlemek için içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi yönteminde birbirine benzeyen veriler belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilmekte ve okuyucunun anlayabileceği biçimde düzenlenerek yorumlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

İçerik analizinde ilk olarak, mülakatlardan elde edilen veriler anlamlı bölümlere ayrılarak kodlamalar yapılmıştır. İkinci olarak, benzer kodlar bir araya getirilmiş ve bu kodları kapsayan temalar belirlenmiştir. Üçüncü olarak, belirlenen tema ve kodlar incelenerek veriler kodlar ve temalara göre düzenlenmiştir. Son olarak, oluşturulan temalar ve kodlar dâhilinde elde edilen veriler, bireyin ifadelerinde değişiklikler yapılmadan ele alınmıştır. Veriler toplanırken ve analiz edilirken her bir öğretmen adayına Aday-1, Aday-2, ... şeklinde kodlar verilmiştir.

BULGULAR

Bu çalışmada, öğretmen adaylarına beş ana tema altında on sorudan oluşan yarı yapılandırılmış mülakat uygulanmıştır. Uygulanan mülakatlar sonrasında, sorulardan elde edilen veriler ayrı ayrı ele alınarak analiz edilmiştir. Mülakatlarda yer alan ana temalar öğretmen adaylarının; Çevre sorunları hakkındaki bilgilerinin, araştırma yapabilme, Power Point sunusu hazırlayabilme, sunum yapabilme ve yazma becerilerinin performans görevi öncesi ne düzeyde olduğunu ve sonrasında ne yönde bir değişimin olduğunu belirlemeye yöneliktir. Bu ana temalar altında öğretmen adaylarının açık uçlu sorulara verdiği cevaplardan birden fazla alt temalar oluşturulabileceği göz önünde bulundurulmuştur. Oluşturulan alt temaların frekansları belirlenip bu frekansları örnekleme oranlanarak yüzdeleri hesaplanmıştır. Bu alt temalar, bunlara ait hesaplanan frekans ve yüzde değerleri her bir soru için tablolar hâlinde ayrı ayrı makalenin devamında sunulmuştur.

1. Ana Tema: Öğretmen Adaylarının Çevre Sorunları Hakkındaki Bilgileri

Bu ana temada öğretmen adaylarının çevre sorunlarına yönelik performans görevi hazırlamadan önceki mevcut bilgilerini ve hazırladıktan sonra mevcut bilgilerinde ne gibi bir değişim olduğunu belirlemek amacıyla iki soru sorulmuştur.

Soru 1. Bu performans görevinden önce çevre sorunlarına yönelik mevcut bilgilerinizin ne düzeyde olduğunu düşünüyordunuz? Lütfen açıklayınız.

Öğretmen adaylarının verdiği cevaplar incelendiğinde adayların büyük bir çoğunluğunu çevre sorunları ile ilgili hazırlamış oldukları performans görevinden önce bu konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları, çevre sorunları hakkındaki bilgilerinin kitle iletişim araçlarından öğrendikleri ve ortaokul, lise yıllarındaki bilgileri ile sınırlı olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra öğretmen adaylarının belirli bir kısmı çevre sorunlarının varlığından haberdar oldukları ancak bu sorunların tehdit edici ve olumsuz yanlarının farkında olmadıkları ortaya çıkarılmıştır.

Adayların birinci soruya verdiği cevapların analizi sonucu elde edilen alt temalara ait yüzdeler Tablo-1’de verilmiştir.

Tablo 1

Öğretmen Adaylarının Birinci Soruya Verdikleri Cevapların Alt Tema Yüzdeleri

	Öğretmen Adaylarının Verdiği Cevaplar	f	%
1	Çevre sorunları hakkında yeterli bilgiye sahip değildim.	22	55
2	Çevre sorunları hakkında çeşitli kaynaklardan duyduğum kadarıyla haberdardım.	18	45
3	Çevre sorunlarının tehdit edici ve olumsuz yanlarının farkında değildim.	6	15
4	Güncel çevre sorunlarının farkındayım fakat sebeplerinin ne olduğunu bilmiyordum.	3	7,5
5	Bu kadar çok çevre sorunu olduğunu düşünmüyordum.	2	5
6	Bilgilerim ortaokul, lise döneminde gördüğüm bilgilerle sınırlıydı.	2	5
7	Çevre sorunları hakkında yeterince bilince sahip olduğumu düşünmüyordum.	1	2,5

Tablo-1’i incelediğimizde öğretmen adayları, % 55’lik gibi bir oranda “Çevre sorunları hakkında yeterli bilgiye sahip değildim”, % 45’lik oranda “Çevre

sorunları hakkında çeşitli kaynaklardan duyduğum kadarıyla haberdardım”, % 15’lik bir oranda “Çevre sorunlarının tehdit edici ve olumsuz yanlarının farkında değildim” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Öğretmen adaylarının bu soruya vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde, adayların büyük bir çoğunluğunun çevre sorunlarına yönelik bilgilerinin yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Adaylardan bazılarının verdikleri cevaplar örnek olarak aşağıda verilmiştir:

“Çevre sorunları ile ilgili bir araştırma yapmışlığım yoktu. Sadece okulda ders kitaplarından, televizyon ve gazeteden edindiğim kadarıyla azda olsa bilgim vardı. Çevre sorunlarının ne boyutta olduğunu, bizi çevreye dünyayı ne biçimde etkilediğinden haberdar değildim. Canlı yaşamını bu derece etkilediğini bilmiyordum. Yüzeysel olarak çevre sorunu şudur, şunlar çevre sorununu kapsar deyip geçiyordum.”(Aday 5)

“Çevre sorunlarının bu kadar artmış, tehdit edici, geleceği ve dünya devletlerini yok etme düzeyinde olduğunu bilmiyordum. Tabii ki çevre sorunları var ve gün geçtikçe ilerliyor ama dünyayı yok edecek boyutta tehdit edici ve olumsuz yanlarının olduğunu düşünmüyordum.”(Aday 11)

Soru 2. Hazırlamış olduğunuz performans görevinden sonra çevre sorunlarına yönelik mevcut bilgilerinizde herhangi bir değişim olduğunu düşünüyor musunuz? Lütfen açıklayınız.

Aday öğretmenlerin verdiği cevaplar incelendiğinde, adayların büyük bir çoğunluğunun çevre sorunlarına yönelik mevcut bilgilerinde önemli değişimler olduğu görülmektedir. Adayların ifadelerinden, çevre sorunlarına yönelik daha fazla bilgiye sahip oldukları ve bilinçlendikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca adaylar, çevre sorunlarını gidermeye yönelik önerilerde buldukları ve bu önerilerini uygulamaya koymaya başladıklarını ifade etmektedir.

Adayların ikinci soruya verdiği cevapların analizi sonucu elde edilen alt temalara ait yüzdeler Tablo-2’de verilmiştir.

Tablo 2

Öğretmen Adaylarının İkinci Soruya Verdikleri Cevapların Alt Tema Yüzdeleri

Öğretmen Adaylarının Verdiği Cevaplar		f	%
Mevcut Bilgilerinde Bir Değişimin Olduğunu Düşünenler			
1	Daha önce bilmediğim çevre sorunlarının farkına vardım.	27	67,5
2	Hangi çevre sorununun neden kaynaklandığını öğrendim.	9	22,5
3	Şuan çevre sorunlarına karşı daha duyarlı hale geldim.	9	22,5
4	Çöpleri atarken daha dikkatli davranmaya başladım.	5	12,5
5	Çevre sorunlarını gidermek için çözüm önerileri üretmeye başladım.	4	10
6	Suyu daha tasarruflu kullanmaya başladım	3	7,5
7	Pilleri etrafta bulunan pil dönüşüm kutularına atmaya başladım.	3	7,5
8	Kullandığım kozmetik ürünlerine dikkat etmeye başladım	2	5
9	Çevremdeki bireyleri bu sorunlar hakkında bilgilendirmeye başladım.	1	2,5
Mevcut Bilgilerinde Bir Değişimin Olmadığını Düşünenler			
1	Genel olarak pek bir değişim olmadı.	2	5

Tablo-2'ye bakıldığında öğretmen adaylarının % 95'lik bir oranı, hazırlanan performans değerlendirme görevi sonrasında çevre sorunları ile ilgili mevcut bilgilerinde olumlu yönde bir değişimin olduğunu ifade etmiştir. Adayların %5'lik bir oranı ise, bu görev sonrası çevre sorunları ile ilgili mevcut bilgilerinde bir değişimin olmadığını belirtmiştir.

Olumlu düşünceye sahip öğretmen adaylarının % 67,5'lik gibi bir oranı, "Daha önce bilmediğim çevre sorunlarının farkına vardım", % 22,5'lik oranı "Hangi çevre sorununun neden kaynaklandığını öğrendim" yine % 22,5'lik oranda "Şuan çevre sorunlarına karşı daha duyarlı hale geldim" şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının % 5'lik bir oranı "Genel olarak pek bir değişim olmadı" şeklindeki görüşleriyle olumsuz düşünceye sahip olduklarını belirtmiştir.

Mevcut bilgilerine değişim olduğunu belirten öğretmen adaylarının bu soruya verdikleri cevaplardan bazıları aşağıdaki şekildedir:

"Tabii ki değişim oldu. Öncelikle içinde bulunduğumuz şu dünyanın artık giderek yok olduğunu öğrendim. Belki 100 belki 200 yıl sonra yaşanılacak bir dünya bile olmayacak. Artık daha bilinçli bir tüketici oldum. En basiti kâğıdın öneminin farkına vararak israf etmemeye başladım. Kullandığım deodorant, parfüm vb.

kozmetik ürünlerini kullanırken dikkat ediyorum. Artık bu konuya daha ilgiliyim.”(Aday 3)

“Toprak, radyoaktif, asit yağmurları, ses, gürültü ve küresel ısınma gibi daha önceden bilmediğim çevre sorunlarının farkına vardım. Meğer daha çok kirlilik varmış. Sorunların neden kaynaklandığını, niye böyle olduğunu gördüm ve bu sorunlar için ne yapabilirim diye düşünmeye başladım. Şimdi çevreye daha farklı bir gözle bakıyorum. Nelerin çevreye ve bize zarar verdiğini daha iyi biliyor ve ona göre hareket ediyorum.”(Aday 10)

“Görevin araştırma sürecinde çok farklı şeylerle karşılaştım. Çevre sorunları hakkında farklı ayrıntılar dikkatimi çekti. Daha doğrusu çevremizde yaşanan çevre sorunlarının farkına varıp daha ayrıntılı bilgi edindim. Artık elimde bulunan çöpleri atarken çevreye olan zararları aklıma geliyor. Daha bilinçli olara hareket etmeye çalışıyorum”(Aday 1)

Mevcut bilgilerinde değişim olmadığını belirten öğretmen adaylarının bu soruya verdikleri cevaplardan bazıları aşağıdaki şekildedir

“Çevre sorunları ve bu sorunların giderilmesi hakkında daha öncede yeterli bilgim vardı. Dolayısıyla bu çalışmayla genel olarak mevcut bilgilerimde pek bir değişimin olmadığını söyleyebilirim.”(Aday 4)

“Genel olarak pek bir değişim olduğunu söyleyemem. Sadece eksik olan bilgilerimi tamamlama fırsatı buldum.”(Aday 30)

2. Ana Tema: Öğretmen Adaylarının Araştırma Yapabilme Becerileri

Bu ana temada öğretmen adaylarının çevre sorunlarına yönelik performans görevi hazırlamadan önce kendilerine verilen herhangi bir konu hakkında araştırma yapabilme becerilerinin ne düzeyde olduğunu tespit ederek performans görevi sonrasında mevcut becerilerinde nasıl bir değişim olduğunu belirlemek amacıyla iki soru sorulmuştur.

Soru 3. Bu performans görevinden önce size verilen bir konu ile ilgili araştırma yapabilme becerilerinizin ne düzeyde olduğunu düşünüyorsunuz? Lütfen açıklayınız.

Adayların bu soruya verdiği cevaplar incelendiğinde araştırma becerisinin yeterli düzeyde olmadığını düşünen adayların araştırma becerisinin yeterli düzeyde

olduğunu düşünen adaylara göre daha fazla olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının araştırmayı nasıl yapacağı, nasıl bir yöntem izleyeceği ve araştırma yaparken bilgisayardan nasıl faydalanılması gerektiği konusunda kendini yeterli hissetmedikleri görülmektedir.

Adayların üçüncü soruya verdiği cevapların analizi sonucu elde edilen alt temalara ait yüzdelikler Tablo-3’de verilmiştir.

Tablo 3

Öğretmen Adaylarının Üçüncü Soruya Verdikleri Cevapların Alt Tema Yüzdeleri

Öğretmen Adaylarının Verdiği Cevaplar		f	%
Araştırma Becerisinin Yeterli Düzeyde Olduğunu Düşünenler			
1	Araştırma yapma konusunda pek zorluk yaşamıyordum.	6	15
2	Kütüphane ve ders kitaplarından yararlanırdım.	4	10
3	İnternette yararlanırdım.	2	5
Araştırma Becerisinin Yeterli Düzeyde Olmadığını Düşünenler			
1	Araştırma yapabilme becerim yeterli düzeyde değildi.	14	35
2	Araştırma için nasıl bir yöntem izleyeceğimi bilmiyordum.	6	15
3	Bilgisayar aracılığı ile araştırma yapmayı bilmiyordum.	4	10
4	Kulaktan dolma hazır bilgilerle yetiniyorum.	2	5
5	Çalışmalarımın araştırma kısmını başkasına yaptırıyordum.	2	5

Tablo-3 incelendiğinde araştırma becerisinin yeterli düzeyde olmadığını düşünen öğretmen adaylarının % 35’lik bir oranı “*Araştırma yapabilme becerim yeterli düzeyde değildi*”, % 15’lik bir oranı ise “*Araştırma için nasıl bir yöntem izleyeceğimi bilmiyordum*” şeklinde açıklamada bulunmuştur. Araştırma becerisinin yeterli düzeyde olduğunu düşünen adayların % 15’lik oranı “*Araştırma yapma konusunda pek zorluk yaşamıyordum*” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Öğretmen adaylarının bu soruya vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde, adaylardan bazılarının performans görevi öncesi araştırma yapabilme becerilerinin yeterli düzeyde olduğunu belirtirken, adayların büyük bir kısmı bu becerilerinin yeterli düzeyde olmadığını ifade etmiştir.

Araştırma becerisinin yeterli düzeyde olduğunu düşünen adayların yapmış olduğu ifadelerden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Bu zamana kadar birçok derste araştırmaya yönelik görevler hazırladım. Dolayısıyla bu görevle ilgili araştırma yaparken herhangi bir zorlukla karşılaşmadım.” (Aday 13)

“Araştırma yapama becerimin iyi düzeyde olduğunu düşünüyorum. Çünkü kütüphane ve internet ortamında farklı konularda araştırma yapmayı seven biriyim. Sürekli bilmediğim konular hakkında araştırmalar yapmaktayım”(Aday 21)

Araştırma becerisinin yeterli düzeyde olmadığını düşünen adaylardan bazılarının ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

“Üniversite hayatıma kadar bana verilen görevlerin araştırma kısmını hep başkasına yaptırırdım. Yani araştırma yapabilme konusunda iyi düzeyde olduğumu söyleyemem.”(Aday 35)

“Bu zamana kadar pek fazla bir araştırma yapmadım. Genellikle arkadaşlarım araştırma yapar, ben bilgileri onlardan alırdım. Çok fazla araştırma yapmıyordum. Çünkü kaynak olarak nelerden faydalanacağımı, nereye başvuracağımı bilmezdim.”(Aday 6)

“Bir görevin araştırma aşamasında gerçekten çok zorlanıyordum. Çünkü gerek internet gerekse kitap araştırmaları konusunda yetersizdim.”(Aday 9)

Soru 4. Hazırlamış olduğunuz bu performans görevinden sonra size verilen bir konu ile ilgili araştırma yapabilme becerilerinizde bir değişim olduğunu düşünüyor musunuz? Lütfen açıklayınız.

Bu soruya verilen cevaplara bakıldığında öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun araştırma yapabilme becerilerinde önemli ölçüde değişimin olduğu anlaşılmaktadır. Araştırma becerilerinde değişim olmadığını düşünen adayların çok az sayıda olduğu görülmektedir. Hazırladıkları performans görevinin araştırma yapabilme becerilerinin gelişiminde pek etkisinin olmadığını düşünen öğretmen adayları, daha önceden de bu tür araştırma etkinliklerinde bulduklarını, dolayısıyla da araştırma becerilerinin zaten iyi olduğunu ifade etmiştir.

Adayların dördüncü soruya verdiği cevapların analizi sonucu elde edilen alt temalara ait yüzdeler Tablo-4’de verilmiştir.

Tablo 4

Öğretmen Adaylarının Dördüncü Soruya Verdikleri Cevapların Alt Tema Yüzdeleri

Öğretmen Adaylarının Verdiği Cevaplar		f	%
Araştırma Yapabilme Becerisinde Değişim Olduğunu Düşünenler			
1	Araştırma yapabilme becerim gelişti.	14	40
2	Bir araştırma yaparken resmi kurum ve kişilerden nasıl yararlanacağımı öğrendim.	4	10
3	İnternet ortamında araştırma yapma becerim gelişti.	9	20
4	Bilgiye daha kolay nasıl ulaşabileceğim konusunda bilgi sahibi oldum.	4	10
5	Kaynaklara ulaşma konusunda hız ve zaman kazandım.	5	12,5
6	Araştırmalarımda neyi, nerede, nasıl araştıracağımı öğrendim.	10	25
7	Bu görevle kazandığım araştırma becerileri diğer görevlerim için yararlı oldu.	1	2,5
Araştırma Yapabilme Becerisinde Değişim Olmadığını Düşünenler			
1	Araştırma yapabilme becerimde fazla bir değişiklik olmadı.	6	15
2	Araştırma yapabilme düzeyimi pek etkilemedi.	2	5

Tablo-4'te, performans görevi sonrası öğretmen adaylarının araştırma yapabilme becerilerinde ne yönde bir değişim olduğuna yönelik ifadeleri yer almaktadır. Bu tablo incelendiğinde, araştırma yapabilme becerilerinin olumlu yönde değiştiğini düşünen öğretmen adaylarının % 40'lık bir oranı "*Araştırma yapabilme becerim gelişti*", %20'lik bir oranı "*İnternet ortamında araştırma yapma becerim gelişti*", % 25'lik bir oranı "*Araştırmalarımda neyi, nerede, nasıl araştıracağımı öğrendim*" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Araştırma yapabilme becerisinde değişim olmadığını düşünen öğretmen adaylarının % 15'lik bir kısmı "*Araştırma yapabilme becerimde fazla bir değişiklik olmadı*" ve % 5'lik bir oranı ise, "*Araştırma yapabilme düzeyimi pek etkilemedi*" şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Araştırma yapabilme becerilerinin olumlu yönde değiştiğini düşünen öğretmen adaylarının bazılarının ifadeleri aşağıda örnek olarak verilmiştir:

"Bu görev doğrultusunda yaptığım araştırmalar sonucu bilgiye daha kolay nasıl ulaşabileceğim yönünde bilgi sahibi oldum. Bu değişim sadece bu görev için değil diğer proje görevlerim için de bana yardımcı çok oldu. Artık bir görev için nerelere başvurmam gerektiği, hangi kaynaklardan yararlanmam gerektiği hakkında bilgi sahibi oldum."(Aday25)

"İnternet ortamında geniş çaplı araştırmalar yaparak bilgilere daha kolay ulaşabiliyorum. Bu şekilde daha çok kaynak tarayıp zaman kazanabiliyorum. Daha çok kaynak taradığımız için daha bilgili olabiliyorum."(Aday40)

Bazı öğretmen adayları performans görevinin araştırma becerilerinin gelişiminde fazla bir katkısının olmadığını belirterek bu yöndeki düşüncelerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir:

“Bu görev sonrası araştırma yapma konusunda çok bir beceri kazanamadım ve araştırma düzeyimi pek etkilemedi.”(Aday 37)

“Herhangi bir değişim olmadı çünkü gerek kütüphane, gerekse sanal ortamda araştırmalarımı gayet iyi yapabildiğime inanıyorum. Bu deneyimlerimden faydalanarak bu görevimin araştırma kısmında zorluk yaşamadım.”(Aday 31)

3. Ana Tema: Öğretmen Adaylarının Power Point Sunusu Hazırlayabilme Becerileri

Bu ana temada öğretmen adaylarının performans görevini tamamlamadan önce, bilgisayar ortamında Power Point sunusu hazırlayabilme becerilerinin ne düzeyde olduğunu ve bu görevi tamamladıktan sonra nasıl bir değişim meydana geldiğini belirlemek amacıyla iki soru sorulmuştur.

Soru 5. Bu performans görevinden önce bilgisayar ortamında size verilen herhangi bir konuya yönelik Power Point sunusunun nasıl hazırlanması gerektiği hakkında ne düzeyde bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyordunuz? Lütfen açıklayınız.

Öğretmen adaylarının bu soruya vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, adayların büyük bir çoğunluğunun Power Point sunusunun nasıl hazırlanması gerektiği konusunda yeterli bilgilerinin olmadığı görülmüştür. Power Point sunusu hazırlama becerisinin yeterli olduğunu düşünen adayların ifadelerinden, adayların Power Point sunusu hazırlamayla ilgili bir takım bilgilerinin olduğu ama yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir.

Adayların beşinci soruya verdiği cevapların analizi sonucu elde edilen alt temalara ait yüzdelikler Tablo-5’de verilmiştir.

Tablo 5

Öğretmen Adaylarının Beşinci Soruya Verdikleri Cevapların Alt Tema Yüzdeleri

Öğretmen Adaylarının Verdiği Cevaplar		f	%
Power Point Sunusu Hazırlama Becerilerinin Yeterli Düzeyde Olduğunu Düşünenler			
1	Daha önceki derslerde gördüğüm bilgilerle sınırlıydı.	12	30
2	Power Point hakkında daha önceden yeteri düzeyde bilgim vardı.	2	5
Power Point Sunusu Hazırlama Becerilerinin Yeterli Düzeyde Olmadığını Düşünenler			
1	Power Point sunusu hazırlama konusunda hiçbir bilgim yoktu.	18	45
2	Power Point sunusu hazırlama hakkındaki bilgim yeterli düzeyde değildi.	8	20

Tablo-5’de performans görevi öncesinde öğretmen adaylarının, Power Point sunusunun nasıl hazırlanması gerektiği hakkındaki bilgilerinin hangi düzeyde olduğunu belirten düşüncelerine yer verilmiştir. Tabloya bakıldığında öğretmen adaylarının performans görevi öncesindeki Power Point ortamında sunu hazırlama becerilerini iyi, orta ve kötü düzeyde olmak üzere üç gruba ayırabiliriz. Tabloda yer alan 1. alt temaya bakıldığında öğretmen adaylarının % 5’i gibi küçük bir kısmının sunu hazırlamaya yönelik bilgilerinin iyi düzeyde olduğunu görmekteyiz. 2. ve 3. alt temalara bakıldığında % 30’unun orta düzeyde olduğunu, 4. alt temaya bakıldığında adayların % 45’inin ”Power Point sunusu hazırlama hakkındaki bilgim yeterli düzeyde değildi” ile “Power Point sunusu hazırlama konusunda hiçbir bilgim yoktu” şeklindeki ifadeleri doğrultusunda programa yönelik bilgilerinin kötü düzeyde olduğunu söyleyebiliriz.

Power Point sunusu hazırlama becerisinin yeterli düzeyde olduğunu düşünen adayların yapmış olduğu ifadelerden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Daha önceden bilgisayar kursuna gittiğim için, Power Point programını kullanmayı biliyordum. İstedğim konuyla ilgili Power Point hazırlama kurallarına uygun sunu hazırlıyordum.”(Aday 1)

“Lise döneminde ödev konularının bazıları için bilgisayar ortamında sunular hazırladığım için genel anlamda olmasa da Power Point programının çeşitli özelliklerini biliyordum.” (Aday 25)

Power Point sunusu hazırlama becerisinin yeterli düzeyde olmadığını düşünen adayların yapmış olduğu ifadelerden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Power Point konusu hakkında hiçbir şey bilmiyordum. Çünkü daha önce bilgisayar ortamında hiç sunu hazırlamamıştım.”(Aday 17)

“Sadece derslerdeki öğrendiğimiz bilgiler doğrultusunda sıradan bir sunu hazırlayabiliyordum. Fakat bir Power Point sunusu hazırlarken nelere dikkat etmem gerektiği hakkında yeterli bilgiye sahip değildim.”(Aday 11)

Soru 6. Hazırlamış olduğunuz bu performans görevinden sonra bilgisayar ortamında size verilen herhangi bir konuya yönelik Power Point sunusu hazırlama becerilerinizde herhangi bir değişim olduğunu düşünüyor musunuz? Lütfen açıklayınız.

Öğretmen adaylarının bu soruya vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde, adayların hemen hemen tamamı performans görevi sonrasında Power Point sunusu hazırlayabilme becerilerinde olumlu yönde bir değişimin olduğunu ifade ettikleri görülmüştür. Olumlu katkıları olduğunu düşünen öğretmen adayları bu katkıları; elde ettiği bilgileri organize biçimde ekrana yansıtabilme becerisinin geliştiği, Power Point’in özelliklerini etkili bir biçimde kullanabilmeyi öğrendiği, derste öğrendiği bilgileri uygulama alanı sağladığı şeklinde belirtmişlerdir. Hazırladıkları performans görevinin bilgisayar ortamında Power Point sunusu hazırlayabilme becerilerinin gelişiminde pek etkisinin olmadığını düşünen öğretmen adayları, daha önceden de bu tür etkinliklerde bulduklarını, dolayısıyla da bu görevin sunu hazırlayabilme becerileri üzerinde pek etkisinin olmadığını belirtmiştir.

Adayların altıncı soruya verdiği cevapların analizi sonucu elde edilen alt temalara ait yüzdeler Tablo-6’da verilmiştir

Tablo 6

Öğretmen Adaylarının Altıncı Soruya Verdikleri Cevapların Alt Tema Yüzdeleri

Öğretmen Adaylarının Verdiği Cevaplar		f	%
Power Point sunusu hazırlamada olumlu yönde bir değişim oldu			
1	Power Point sunusu hazırlama becerim gelişti.	28	70
2	Artık Power Point’in özelliklerini etkili bir biçimde kullanabilmeyi öğrendim.	5	12,5
3	Derste öğrendiğim bilgileri uygulama alanı sağladım.	4	10
4	Elde ettiğim bilgileri organize biçimde ekrana yansıtabilme becerim gelişti.	1	2,5
5	Nelerin göze hoş geldiğini, nelerin kalıcılığı sağladığını gördüm.	1	2,5
Power Point sunusu hazırlamada herhangi bir değişim olmadı			
1	Hayır herhangi bir katkısı olmadı.	2	5

Tablo-6 incelendiğinde hazırlamış oldukları performans görevinin olumlu katkıları olduğunu ifade eden öğretmen adaylarının % 70’lik bir oranı “*Power Point sunusu hazırlama becerim gelişti*” şeklinde düşünürken, % 12,5’lik kısmı “*Artık Power Point’in özelliklerini etkili bir biçimde kullanabilmeyi öğrendim*” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir. Hazırlamış oldukları çalışmanın herhangi bir olumlu katkısının olmadığını ifade eden öğretmen adaylarının % 5’lik bir oranı “*Hayır herhangi bir katkısı olmadı*” şeklinde düşüncelerini belirtmiştir.

Power Point sunusu hazırlayabilme becerisinin gelişimine yönelik olumlu düşünceye sahip olan adaylardan bazılarının ifadeleri aşağıda örnek olarak verilmiştir:

“Elbette bilgisayar ortamında sunu hazırlayabilme becerim gelişti. Özellikle arkadaşlarımla hazırlamış oldukları sunuları izlerken artık nelerin göze hoş geldiğini, nelerin kalıcılığı sağladığını gördüm. Bundan sonra bilgisayarda hazırlayacak olduğum sunuların daha iyi olacağını düşünüyorum.”(Aday 15)

“Kesinlikle bir değişim oldu. Önceden bilgisayar ortamında bir sunuyu hazırlamazken, artık şimdi rahatlıkla hazırlayabiliyor, görsel efektleri, sesleri sunumumla birleştirebiliyor, bu tür özelliklerden rahatlıkla faydalanabiliyorum.”(Aday 5)

Performans görevinin sunu hazırlayabilme becerilerinin gelişiminde fazla bir katkısının olmadığını belirten öğretmen adayların ifadeleri aşağıdaki şekildedir:

“Daha önceki lise yıllarımda bilgisayar ortamında bu tür sunu hazırlama işleriyle çok uğraştığım için bu görevin herhangi bir katkısının olduğunu düşünmüyorum.”(Aday 6)

“Bu zamana kadar hemen hemen hiç bilgisayar kullanmamıştım. Bu ders kapsamında Power Point anlatılsa da tam olarak bilgisayarı nasıl kullanacağımı bilmediğimden bu sunuları halen hazırlayamıyorum. Ama zamanla hazırlaya bileceğimi düşünüyorum” (Aday 33)

4. Ana Tema: Sunum Yapabilme Becerileri

Bu ana temada öğretmen adaylarının performans görevini tamamlamadan önce, sunum yapabilme becerilerinin ne düzeyde olduğunu ve bu görevi tamamladıktan sonra nasıl bir değişim meydana geldiğini belirlemek amacıyla iki soru sorulmuştur.

Soru 7. Bu performans görevinden önce hazırlamış olduğunuz bir sunuyu topluluk karşısında sunma beceriniz ne düzeydeydi? Lütfen açıklayınız.

Öğretmen adaylarının bu soruya vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, adaylar sunma becerilerinin iyi düzeyde olduğunu ifade ederken bazıları topluluk karşısında sunum yaparken heyecanlandıklarını belirttikleri görülmüştür. Adayların büyük çoğunluğu performans görevi öncesinde topluluk karşısında hiç sunu yapmadıklarını ve bu yönde bir becerilerinin yeterli düzeyde olmadığını ifade etmişlerdir.

Adayların yedinci soruya verdiği cevapların analizi sonucu elde edilen alt temalara ait yüzdelikler Tablo-7’de verilmiştir.

Tablo 7

Öğretmen Adaylarının Yedinci Soruya Verdikleri Cevapların Alt Tema Yüzdeleri

Öğretmen Adaylarının Verdiği Cevaplar		f	%
Sunma Becerisinin İyi Düzeyde Olduğunu Düşünenler			
1	Topluluk karşısında sunum yapabiliyorum fakat çok heyecanlanıyorum.	12	30
2	Sunu yapabilme becerimin iyi düzeyde olduğuna inanıyorum.	6	15
Sunma Becerisinin İyi Düzeyde Olmadığını Düşünenler			
1	Sunu yapma becerimin yeterli olmadığını düşünüyorum.	16	40
2	Sunma becerim hemen hemen hiç yoktu.	12	30
3	Topluluk karşısında daha önce hiç sunu yapmadım.	10	25

Tablo-7 de hazırlanan performans görevi öncesinde, öğretmen adaylarının hazırlamış oldukları bir sunuyu topluluk karşısında sunma becerilerine ait düşünceleri yer almaktadır. Tabloda yer alan ifadelerden hareketle, adayların % 15’lik bir kısmı “*Sunu yapabilme becerimin iyi düzeyde olduğuna inanıyorum*” şeklinde olumlu düşüncelerini belirtmiştir. Olumsuz düşünceye sahip adaylarının % 25’i “*Topluluk karşısında daha önce hiç sunu yapmadım*”, % 40’ı ise “*Sunu yapma becerimin yeterli olmadığını düşünüyorum*” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Topluluk karşısında sunum yapma becerilerinin iyi olduğunu düşünen adaylardan bazılarının ifadesi şu şekildedir:

“Zaten daha önceki senelerde sınıf önünde sunu yaptığım için öyle çok zorlandığım bir şey olmadı. Sadece başlarda biraz heyecanlanıyorum.” (Aday 21)

“Daha önceki senelerde bu türden etkinliklere katıldığım için topluluk karşısında konuşma yapabilme becerimle her zaman gurur duyarım.” (Aday 25)

Sunu yapabilme becerilerinin yetersiz olduğunu düşünen öğretmen adaylarından bazılarının ifadeleri aşağıda örnek olarak verilmiştir

“Daha önceleri topluluk karşısında hiç sunu yapmadığım için benim topluluk karşısında heyecandan konuşamama gibi bir problemim vardı. Dolayısıyla bir sunuyu topluluk karşısında sunma becerim hemen hemen hiç yoktu denilebilir.” (Aday 10)

“Bu konuda zaafımın olduğunu düşünüyorum. Çünkü topluluk karşısına çıktığımda elim ayağım titriyor. Bu yönde bir becerimin olmaması ilerisi adına hoşuma gitmeyen bir durum olduğunu düşünüyorum.” (Aday 3)

Soru 8. Hazırlamış olduğunuz bu performans görevinden sonra hazırlamış olduğunuz sunuyu topluluk karşısında sunma becerilerinizde herhangi bir değişim olduğunu düşünüyor musunuz? Lütfen açıklayınız.

Bu soruya verilen cevaplara bakıldığında, öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu, hazırladıkları performans görevinin sunma becerilerinin gelişiminde önemli katkıları olduğunu belirttikleri görülmüştür. Bu katkıları, heyecanı kontrol altında tutmayı öğrenme, dinleyicilerin dikkatini çekebilmeyi öğrenme ve sunuyu dinleyicilere anlatma yeteneği kazanma şeklinde sıralayabiliriz. Ancak bazı öğretmen adaylarının görevin sunma becerilerinde herhangi bir değişim sağlamadığını düşünmelerinin yanı sıra sunum esnasında heyecanlarını üzerlerinden atamadıkları görülmektedir.

Adayların sekizinci soruya verdiği cevapların analizi sonucu elde edilen alt temalara ait yüzdeler Tablo-8’de verilmiştir.

Tablo 8

Öğretmen Adaylarının Sekizinci Soruya Verdikleri Cevapların Alt Tema Yüzdeleri

Öğretmen Adaylarının Verdiği Cevaplar		f	%
Sunum Yapabilme Becerisinde Olumlu Değişim Olduğunu İfade Edenler			
1	Topluluk karşısında sunum yapma becerimin geliştiğini gördüm.	16	35
2	Sunum yaparken heyecanımı kontrol altında tutmayı öğrendim.	6	15
3	Sunum yapma yeteneğim gelişti.	4	10
4	Bu sunum yapma görevi benim için iyi bir deneyim oldu.	4	10
5	Sunum yaptıktan sonra kendime biraz güven geldi.	4	10
6	Sunum yaparken eksi ve artı yönlerimi gördüm.	1	2,5
7	Sunum yaparken dinleyicilerin dikkatini nasıl çekebileceğimi öğrendim.	1	2,5
Sunum Yapabilme Becerisinde Olumlu Bir Değişim Olmadığını İfade Edenler			
1	Sunum yaparken hala heyecanımı üzerimden atamıyorum.	2	5
2	Sunma becerimde herhangi bir değişim olmadı.	10	25

Tablo-8'i incelediğimizde, performans görevinin sunum yapabilme becerilerinde olumlu katkısının olduğunu belirten öğretmen adaylarının % 10'luk bir oranı “*Sunum yapma yeteneğim gelişti*”, % 15'lik bir oranı “*Heyecanımı kontrol altında tutmayı öğrendim*”, % 35'lik bir oranı ise “*Topluluk karşısında sunum yapma becerimin geliştiğini gördüm*” şeklinde düşüncelerini belirtmiştir. Sunum yapabilme becerilerinde olumlu yönde bir değişim olmadığını belirten adayların % 25'lik bir oranı düşüncelerini “*Sunma becerimde herhangi bir değişim olmadı*” ve % 5'lik bir oranı “*Sunum yaparken hala heyecanımı üzerimden atamıyorum*” şeklinde ifade etmiştir.

Adayların sunum yapabilme becerilerindeki olumlu değişime yönelik ifadelerden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Bu görev sunma becerilerimiz açısından bir ilkti ve bu açıdan bizler için bir deneyim oldu. Sunum yaparken eksi ve artı yönlerimi gördüm. Bu açıdan diğer görev sunumlarımın daha iyi olacağını düşünüyorum. Bu görevle birlikte daha az heyecanlandığımdan eminim.” (Aday 22)

“Hazırlamış olduğum sunuyu dinleyicilere anlatma yeteneği kazandım. Etkili bir sunuyla dinleyicilerin dikkatini çekebilme öğrendim.” (Aday 18)

“Sunma konusunda değişim olduğu açık. Artık topluluk karşısında önceden duyduğum heyecanı hissetmiyorum. Buda topluluk karşısında sunma becerimin gelişimini sağladı.” (Aday 16)

Bazı öğretmen adayları performans görevinin sunma becerilerinin gelişimine fazla bir katkısının olmadığını belirterek bu yöndeki düşüncelerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir:

“Topluluk karşısında konuşabilmem için önce heyecanımı atmam lazım buda henüz olacak gibi görünmüyor. Bu anlamda düşünenecek olursak herhangi bir konuyu sunma becerimde fazla bir değişim söz konusu olmadı.” (Aday 26)

“Daha önceki tecrübelerime dayanarak böyle durumlara alışkın olduğum için bu yönde herhangi bir değişim olmadı.” (Aday 19)

5. Ana Tema: Öğretmen Adaylarının Rapor Yazabilme Becerileri

Bu ana temada öğretmen adaylarının çevre sorunlarına yönelik performans görevi hazırlamadan önce araştırdıkları konu hakkında elde ettiği bilgilerin organize bir şekilde raporlaştırılması konusunda ne tür bilgilere sahip olduklarını ve görev sonrasında bu becerilerinde nasıl bir değişim olduğunu tespit etmeye yönelik iki soru sorulmuştur.

Soru 9. Bu performans görevinden önce araştırdığınız konu hakkında elde ettiğiniz bilgileri organize bir şekilde yazma konusunda ne düzeyde bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyordunuz? Lütfen açıklayınız.

Öğretmen adaylarının ifadeleri incelendiğinde, performans görevi öncesi bazı adayların yazma becerilerinin iyi düzeyde olduğu, büyük bir çoğunluğunun ise araştırdıkları bilgileri rapor olarak sunma aşamasında olumsuz düşüncelere sahip oldukları görülmektedir. Bu düşüncelerini, kendi cümlelerini ifade etme yeteneğim yoktu, nasıl rapor hazırlanacağı hakkında fazla bilgim yoktu, daha önce hiç rapor hazırlamamıştım şeklinde ifade etmişlerdir.

Adayların dokuzuncu soruya verdiği cevapların analizi sonucu elde edilen alt temalara ait yüzdeler Tablo-9’de verilmiştir.

Tablo 9

Öğretmen Adaylarının Dokuzuncu Soruya Verdikleri Cevapların Alt Tema Yüzdeleri

Öğretmen Adaylarının Verdiği Cevaplar		f	%
Yazma Becerisinin İyi Düzeyde Olduğunu Düşünenler			
1	Yazma becerim yeterli düzeydeydi.	8	20
Yazma Becerisinin Yeterli Düzeyde Olmadığını Düşünenler			
1	Nasıl rapor hazırlanacağı konusunda fazla bilgim yoktu.	10	25
2	Daha önce hiç rapor hazırlamamıştım.	7	17,5
3	Rapor hazırlarken düşüncelerimi organize bir şekilde yazma becerim yoktu.	6	15
4	Kaynaklardan elde ettiğim bilgileri hiçbir değişiklik yapmadan yazıyordum.	1	2,5
5	Düşüncelerimi kendi cümlelerimle ifade etme yeteneğim yeterli düzeyde değildi.	1	2,5
6	Daha önceleri görevlerimi bir başkasına yazdırırdım.	1	2,5

Bu tabloda performans görevi öncesi öğretmen adaylarının, araştırdıkları bir konu hakkında elde ettikleri bilgileri rapor şeklinde yazma becerilerinin hangi düzeyde olduğunu belirten düşünceleri yer almaktadır. Tabloda yer alan ifadelere bakıldığında, görev öncesi adayların % 20'lik bir oranı “*Yazma becerim yeterli düzeydeydi*” şeklinde olumlu görüş belirtmiştir. Öğretmen adaylarının % 25'lik bir oranı “*Nasıl rapor hazırlanacağı konusunda fazla bir bilgim yoktu*”, % 17,5'lik bir oranı “*Daha önce hiç rapor hazırlamamıştım*”, % 15'i “*Raporlaştırma aşamasında organizasyon becerim yoktu*” şeklinde olumsuz düşüncelerini ifade etmişlerdir. Performans görevi öncesi yazma becerilerinin iyi düzeyde olduğunu belirten adayların görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“*Benim için gerekli olan bilgileri bulduktan sonra bunları derleyip rapor hazırlamada sıkıntı çekmiyorum. Bu nedenle bu becerimin iyi düzeyde olduğunu düşünüyorum.*” (Aday36)

“*Bu performans görevinin en rahat hazırlayabildiğim kısmının rapor bölümü olduğunu söyleyebilirim. Çünkü elde ettiğim bilgileri toparlayıp, kendi fikirlerimi de katarak rahatça yazabiliyorum.*” (Aday 39)

Yazma becerilerinin iyi düzeyde olmadığını belirten adayların görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Araştırmış olduğum bilgileri bir araya getirip değerlendirilmesi konusunda bir becerim vardı. Ancak bunları rapor halinde yazmada iyi düzeyde olduğumu düşünmüyordum.” (Aday 11)

“Bu zamana kadar hiç rapor hazırlamamıştım. Nasıl rapor hazırlanacağı konusunda bir bilgim yoktu.” (Aday 26)

“Daha önceki görevlerimin raporlaştırma kısmında hiç bu kadar ayrıntıya kaçmazdım. Elde ettiğim bilgileri toparlayamadığım için organize bir şekilde rapor hazırlayamıyordum.” (Aday 27)

Soru 10. Hazırlamış olduğunuz bu performans görevinden sonra araştırdığınız konu hakkında elde ettiğiniz bilgileri organize bir şekilde yazma konusundaki becerilerinizde herhangi bir değişim olduğunu düşünüyor musunuz? Lütfen açıklayınız.

Bu soruya verilen cevaplar göz önünde tutulduğunda, genel olarak öğretmen adaylarının yazma becerilerinde olumlu yönde gelişmeler olduğu görülmektedir. Bu olumlu yöndeki gelişmelerini, bilgisayar ortamında yazma becerim gelişti, elde ettiğim bilgilerin nasıl organize edilmesi gerektiğini öğrendim, kendime güvenim geldi şeklindeki sıralayabiliriz.

Adayların onuncu soruya verdiği cevapların analizi sonucu elde edilen alt temalara ait yüzdeler Tablo-10’da verilmiştir.

Tablo 10

Öğretmen Adaylarının Onuncu Soruya Verdikleri Cevapların Alt Tema Yüzdeleri

Öğretmen Adaylarının Verdiği Cevaplar		f	%
Rapor Yazma Becerisinde Olumlu Değişim Olduğunu İfade Edenler			
1	Rapor hazırlama becerimin geliştiğini düşünüyorum.	20	50
2	Elde ettiğim bilgilerin nasıl organize edilmesi gerektiğini öğrendim.	10	25
3	Bilgisayar ortamında yazı yazma becerim gelişti.	6	15
4	Kendi cümlelerimi ifade etme becerim gelişti.	4	10
5	Artık kendimi yazarak ifade edebilmeyi öğrendim.	1	2,5
Rapor Yazma Becerisinde Olumlu Değişim Olmadığını İfade Edenler			
1	Pek bir değişim olmadı.	4	10

Tablo-10'a bakıldığında öğretmen adaylarının % 90'lık oranı, hazırlanan görevin araştırılan konu hakkında elde edilen bilgileri organize bir şekilde yazma konusunda olumlu katkılar sağladığını belirtirken, % 10'luk bir oranı görevin yazma becerilerine herhangi bir olumlu katkısının olmadığını ifade etmiştir. Performans değerlendirme görevi sonrası yazma becerilerinin olumlu yönde geliştiğini düşünen öğretmen adaylarının % 25'lik bir oranı “*Elde ettiğim bilgilerin nasıl organize edilmesi gerektiğini öğrendim*”, % 15'lik bir oranı “*Bilgisayar ortamında yazı yazma becerim gelişti*” ve % 10'luk bir oranı “*Kendi cümlelerimi ifade etme becerim gelişti*” şeklinde görüş belirtmiştir. Adayların % 10'luk bir oranı ise “*Pek bir değişim olmadı*” şeklinde düşüncelerini ifade ederken, rapor yazma becerilerinde olumlu değişim olmadığını belirtmişlerdir.

Yazma becerilerinin olumlu yönde değiştiğini düşünen öğretmen adaylarının ifadelerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Elbette bir değişim oldu. Bana verilen bir konu hakkında elde ettiğim araştırma sonuçlarını bilgisayar ortamında organize biçimde bir araya getirerek raporlaştırma konusunda bilgi sahibi oldum.” (Aday 18)

“Organize bir şekilde yazma konusunda artık nereden başlayıp ne ile devam ettireceğimi, kendi cümlelerimi kullanarak kendimi ifade edebilmeyi yavaş yavaş öğrenmeye başladım. Az da olsa yorumlama gücümün arttığını düşünüyorum.” (Aday 2)

Yazma becerilerinde olumlu yönde değişim olmadığını düşünen öğretmen adaylarının ifadelerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Hayır, raporlaştırma becerimde herhangi bir değişimim olduğunu düşünmüyorum. Çünkü performans görevinin bence en kolay kısmı, bilgileri bulup bunları bilgisayar ortamında rapor olarak yazmaktır.” (Aday 9)

“Daha önceki yıllardaki görevlerimde düzenli bir biçimde nasıl yazmam gerektiğini biliyordum. Bu nedenle bu becerimde fazla bir değişim olduğunu söyleyemem.” (Aday 4)

TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğretmen adaylarının performans değerlendirmenin etkisi hakkındaki düşüncelerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada sonuçlar beş kategori altında irdelenmiştir.

Araştırmanın ilk ana teması olan öğretmen adaylarının çevre sorunları hakkındaki bilgilerindeki değişime yönelik sorulan sorulardan şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Çevre sorunlarına yönelik performans görevini tamamlamadan önce öğretmen adaylarının büyük bir kısmının çevre sorunlarının neler olduğu, bu sorunların neden kaynaklandığı ve ne tür tehlikelere sebep olabileceği hakkında yeterli bilgilere sahip olmadıkları görülmektedir. Çevre sorunlarına yönelik performans görevini tamamladıktan sonra öğretmen adaylarının çevre sorunlarının nedenlerinin farkına vardıkları, çevre sorunları hakkında daha fazla bilinçlendikleri anlaşılmaktadır. Ulaşılan bu sonucu öğretmen adaylarından birinin belirtmiş olduğu “*Artık daha bilinçli bir tüketici oldum. En basiti kâğıdın öneminin farkına vararak israf etmemeye başladım. Kullandığım deodorant, parfüm vb. kozmetik ürünlerini kullanırken dikkat ediyorum. Artık bu konuya daha ilgiliyim.*” ifadesi destekler niteliktedir. Ayrıca performansa dayalı değerlendirmeyle öğretmen adaylarına verilecek olan konu ya da kavramları daha etkili öğrendikleri sonucuna ulaşılabilir. Nitekim bazı araştırmacılar performans değerlendirme anlayışıyla yapılan etkinliklerin, kavram öğretiminde etkili olduğunu (Morgil ve Diğ., 2004; Çepni ve Diğ., 2005; Karpır ve Diğ. 2007; Slater, 1996, Metin, 2008) ve kavram yanlışlarını giderdiği belirtmiştir (Morgil ve Diğ., 2004; Metin, 2008).

Araştırmanın ikinci ana teması olan araştırma yapabilme becerilerindeki değişime yönelik sorulan sorulardan ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

Tablo-3 incelendiğinde öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun performans görevini tamamlamadan önce kendisine verilen herhangi bir konuyla ilgili kaynaklara ulaşmada sıkıntı yaşadıkları, araştırma yaparken hangi yöntemleri izleyeceklerini bilmedikleri ve araştırma yaparken bilgisayardan ne şekilde faydalanılması gerektiğini bilemedikleri anlaşılmaktadır. Performans görevini tamamladıktan sonra adayların büyük bir çoğunluğunun araştırma yapabilme becerilerinin önemli ölçüde geliştiği ve araştırma yaparken hangi kaynağa nerede ve nasıl ulaşması gerektiğini öğrendikleri görülmektedir. Bu sonucu adayların “*....bilgiye daha kolay nasıl ulaşabileceğim yönünde bilgi sahibi oldum.*” ve “*....artık bir görev için nerelere başvurmam gerektiği, hangi kaynaklardan yararlanmam gerektiği hakkında bilgi sahibi oldum.*” şeklindeki ifadelerinden ulaşılmaktadır. Ayrıca adayların bu görev ile birlikte, kendilerine verilen araştırma konusuyla ilgili internet ortamında çok yönlü araştırma yapabilme becerilerinin geliştiği “*...internet ortamında geniş çaplı araştırmalar yaparak bilgilere daha kolay ulaşabiliyorum*” ifadesinden anlaşılmaktadır. Benzer şekilde Metin (2008),

Khattri, Reve ve Kane (1988) ve Morgil ve Diğ. (2004) de yaptığı çalışmada performans değerlendirme anlayışının öğrencilerde araştırma becerilerinin gelişmesine katkı sağladığını ifade etmiştir. Ancak bazı öğretmen adaylarının araştırma yapabilme becerilerinde herhangi bir değişim olmadığına yönelik *“Araştırma yapama becerimde herhangi bir değişim olmadı. Çünkü gerek kütüphane, gerekse sanal ortamda araştırmalarımı gayet iyi yapabildiğime inanıyorum. Bu deneyimlerimden faydalanarak bu görevimin araştırma kısmında zorluk yaşamadım.”* şeklindeki ifadelerinin de olduğu görülmektedir. Bu ifadelere bakıldığında, adaylardan bazılarının daha öncede bu tür araştırmalar yaptığı ve bu araştırmaları nasıl yapılacağını hakkında yeterli bilgiye sahip olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bu adayların hazırlamış oldukları performans ödevinin araştırma becerilerinin gelişimine etkisinin olmadığını ifade etmelerinin sebebinin zaten araştırmanın nasıl yapılması gerektiğini bildiklerinden kaynakladığı düşünülmektedir.

Araştırmanın üçüncü ana teması olan Power Point sunusu hazırlama becerilerindeki değişime yönelik soruların sorulardan ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

Tablo-5 incelendiğinde öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun performans görevi hazırlamadan önce bilgisayar ortamında Power Point sunusu hazırlanma hakkında yeterli düzeyde bilgiye sahip olmadıkları vermiş oldukları cevaplardan anlaşılmaktadır. Performans görevini tamamladıktan sonra öğretmen adaylarının büyük bir kısmının Power Point sunusu hazırlama becerilerinde olumlu değişiklikler olduğu Tablo-6’ da görülmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının Power Point sunusunda olması gereken özellikleri ve elde ettikleri bilgileri bilgisayar ortamına nasıl yansıtmaları gerektiğini öğrendikleri anlaşılmaktadır. Bu sonuca, adayların vermiş olduğu *“...bilgileri toplama, onların özünü yakalama ve bunları ekrana düzgün biçimde aktarma becerisi kazandığının farkındayım”*, *“...bilgisayar ortamında bir sunuyu hazırlamazken, artık şimdi rahatlıkla hazırlayabiliyor, görsel efektleri, sesleri sunumumla birleştirebiliyorum”* şeklindeki ifadelerinden ulaşılmaktadır. Fakat bazı adayların hâlen Power Point sunusunu hazırlayamadıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Bunun sebebinin adaylardan bazılarının daha önceden hiç bilgisayar kullanmamaları, bundan dolayı bilgisayar ortamında Power Point sunusu hazırlama konusunda zorluk yaşadıkları görülmektedir. Bu sonuç bazı adayların *“Bu zamana kadar hemen hemen hiç bilgisayar kullanmamıştım. Bu ders kapsamında Power Point anlatılsa da tam olarak bilgisayarı nasıl kullanacağımı bilmediğimden bu sunuları halen hazırlayamıyorum.”* ifadelerinden ulaşılabılır.

Araştırmanın dördüncü ana teması olan sunum yapabilme becerilerindeki değişime yönelik sorulan sorulardan ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

Tablo-7 incelendiğinde adayların hemen hemen tamamının performans görevini tamamlamadan önce sunum yapma becerilerinin yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Bunun sebebinin adayların birinci sınıfta olması ve sunum yapmaya yönelik tecrübelerinin olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Performans görevini tamamladıktan sonra adaylarının sunum yapabilme becerilerinde önemli değişiklikler olduğu görülmektedir. Bu değişimi adaylardan birinin *“Bu ödev sunma becerilerimiz açısından bir ilkti ve bu açıdan bizler için bir deneyim oldu. Sunum yaparken eksi ve artı yönlerimi gördüm. Bu açıdan diğer ödev sunumularımın daha iyi olacağını düşünüyorum.”* şeklindeki ifadesinden anlaşılmaktadır. Nitekim bazı araştırmacılar tarafından performans değerlendirme anlayışının sunum yaptırmada kullanıldığı (Çepni ve Diğ. 2005; Aslanoğlu ve Kutlu 2003; Karpır ve Diğ., 2007; Airasian, 2001; Kubiszyn ve Borich, 1993) ve sunum yapabilme becerilerinde gelişmelerin olduğu (Khattri, Reve ve Kane, 1988) ifade edilmektedir. Ayrıca adayların sunum yapma esnasında heyecanlarını kontrol altında tutmaya başladıkları ve kendilerine güvenlerinin geldiği *“...artık topluluk karşısında önceden duyduğum heyecanı hissetmiyorum. Buda topluluk karşısında sunma becerimin gelişimini sağladı.”* şeklindeki ifadelerinden anlaşılmaktadır. Aldağ ve Gürpınar (2007) yaptığı çalışmada öğrencilerin sunum yapabilme becerilerini olumsuz etkileyen unsurlardan birinin heyecanlanma olduğunu ifade etmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuç ışığında performansa dayalı değerlendirme sunum yapma esnasında adaylardaki heyecanlanma hissinde azalma meydana getirdiği söylenebilir. Heyecanlanma hissinde azalmaların olmasındaki etkenin öğretmen adaylarının kendilerine olan öz güvenlerinin gelişmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Benzer sonuçta Morgil ve Diğ. (2004), Korkmaz ve Kaptan (2005), Khattri, Reve ve Kane (1988) tarafından yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçlarla paralellik göstermektedir. Bu araştırmacıların yaptığı çalışmada da performans değerlendirme anlayışının öğrencinin öz güveninin gelişmesinde son derece etkili olduğu vurgulanmıştır. Ancak bazı adayların *“...bu konuda zaafımın olduğunu düşünüyorum. Çünkü topluluk karşısına çıktığımda elim ayağım titriyor, heyecanlanıyorum....”* şeklindeki ifadelerine bakarak, performans görevinden önce sunumları esnasında yaşadıkları heyecanlanma hissini performans görevi sonrasında hala üzerlerinden atamadıkları söylenebilir. Bunun sebebi olarak, bu adayların daha önce hiç sunum yapmadıkları ve ilk defa topluluk karşısın da sunum yapmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu durum adaylardan birinin *“Daha önceleri topluluk karşısında*

hiç sunu yapmadığım için benim topluluk karşısında heyecandan konuşamama gibi bir problemim vardı. Dolayısıyla bir sunuyu topluluk karşısında sunma becerim hemen hemen hiç yoktu denilebilir.” şeklindeki ifadesinden anlaşılmaktadır. Adaylar bu tür uygulamaları daha fazla yaptıkça heyecanlarını yenmeye başaracakları ve sunum yapma becerilerinde gelişmelerin olacağı söylenebilir.

Araştırmanın beşinci ana teması olan rapor yazabilme becerilerindeki değişime yönelik sorulan sorulardan ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

Tablo-9 incelendiğinde performans görevini yapmadan önce adayların nasıl rapor hazırlayacağı hakkında bilgilerinin olmadığı ve elde ettiği bilgileri organize bir şekilde yazamadıkları görülmektedir. Performans görevini tamamladıktan sonra adayların büyük bir çoğunluğunun rapor hazırlama becerilerinde olumlu yönde değişiklikler görülmüştür. Bu görevden sonra adayların yazma becerilerinde gelişmelerin olduğu *“Bana verilen bir konu hakkında elde ettiğim araştırma sonuçlarını organize bir şekilde raporlaştırma konusunda bilgi sahibi oldum”* ve *“Organize bir şekilde yazma konusunda artık nereden başlayıp ne ile devam ettireceğimi yavaş yavaş öğrenmeye başladım”* ifadelerinden anlaşılmaktadır. Ayrıca öğretmen adaylarının raporu yazarken kendi cümlelerini kullanmaya başladıkları, kendini ifade etme yeteneklerinin geliştiği görülmektedir. Nitekim Khattri, Reve ve Kane (1988), Karpir ve Diğ., (2007), Airasian (2001), Kubiszyn ve Borich, (1993) ve Metin (2008) gibi araştırmacılar da performans değerlendirmenin öğrencilerin rapor yazma ve yazı yazma becerilerinde gelişmede kullanıldığını ifade etmiştir. Ancak bazı adayların hazırlamış olduğu performans görevinin yazı yazma becerisini gelişimine herhangi bir katkısının olmadığını ifade ettikleri de görülmektedir. Bu ifadelerin, adayların bazılarının daha önceden nasıl rapor hazırlayacakları hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları ve yazma becerilerinin gelişmiş olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu sonucu adaylardan bazılarının *“...daha önceki yıllardaki görevlerimde düzenli bir biçimde nasıl yazmam gerektiğini biliyordum...”* ve *“Benim için gerekli olan bilgileri bulduktan sonra bunları derleyip rapor hazırlamada sıkıntı çekmiyorum. Bu nedenle bu becerimin iyi düzeyde olduğunu düşünüyorum.”* şeklindeki ifadeleri destekler niteliktedir.

Bu çalışmadan elde edilen sonuçları özetlenirse, performans destekli değerlendirmenin; öğretmen adaylarının araştıracağı konuyu ve kavramları öğrenmesinde, araştırma, Power Point sunusu hazırlama, sunum yapabilme, yazma becerilerinin gelişmesinde, kendini ifade edebilme yeteneği ve öz güven duygusunu kazanmasında olumlu etkilerinin olduğu söylenebilir.

ÖNERİLER

Çalışmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak performans değerlendirmenin, ülkemizde yaygın olarak kullanıldığında önemli etkilerinin olacağı açıktır. Bu bağlamda aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- Ülkemizde yeni hazırlanan öğretim programında, alternatif değerlendirme anlayışının yapılması istenilmektedir. Alternatif değerlendirme anlayışında özellikle performansa yönelik ve günlük hayatla ilişkili etkinliklerle değerlendirmenin yapılmasının önemi üzerinde durulmaktadır. Bu bakımdan performans değerlendirme anlayışına yönelik faaliyetler yapılmasının eğitime önemli katkıları olacaktır.

- Performans değerlendirmenin ülkemizde yeni yeni kullanılmaya başlamasından dolayı bu değerlendirme anlayışı hakkında öğretmenler yeterince bilgiye sahip değildir. Bu nedenle, bu değerlendirme anlayışı hizmet içi eğitim kursları yoluyla öğretmenlere tanıtılmalı ve uygulanmasına yönelik faaliyetler yapılmalıdır.

- Bu değerlendirme anlayışının, hizmet öncesi eğitimde de öğretmen adaylarına ölçme ve değerlendirme dersi kapsamında tanıtılması, adayların öğretmen oldukları zaman bu değerlendirme anlayışını derslerinde kullanmalarında etkili olacaktır.

- Performans değerlendirme anlayışının bütün derslere yaygınlaştırılması, öğrencilerin gelişimine önemli katkılar sağlayacaktır.

- Bu çalışmada performans değerlendirme anlayışının öğretmen adayları üzerindeki etkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Benzer şekilde bu anlayışın uygularken öğretmen adaylarının ve öğrencilerin ne gibi sorunlarla karşılaştıklarının belirlenmesi gelecek çalışmalara ışık tutacaktır.

Kaynaklar

Airasian, P. W. (2001). *Classroom assessment: Concepts and application*. New York: McGraw-Hill.

Aladağ, H. ve Gürpınar, K. (2007). Üniversite öğrencilerinin sunu becerilerini etkileyen faktörler, *Akademik*

Bilişim Kongresi; Dumlupınar Üniversitesi: Kütahya,
<http://ab.org.tr/ab07/bildiri/205.doc>.

- Aslanoğlu, A. E. ve Kutlu, Ö. (2003). Öğretimde sunu becerilerinin değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı (rubric) kullanılmasına ilişkin bir araştırma. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt, 36, Sayı, 1–2.
- Birgin, O. (2003). *Bilgisayar destekli bireysel gelişim dosyasının uygulanabilirliğinin araştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, KTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Birgin, O. ve Baki, A. (2007). The use of portfolio to assess student's performance, *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, Yıl, 4, Sayı:2.
- Birgin, O. (2008). Alternatif bir değerlendirme yöntemi olarak portfolyo değerlendirme uygulamasına ilişkin öğrenci görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt: 6, Sayı:1, Sayfa: 1–24.
- Cingör, N. (2003). *Kimya eğitiminde portfolyo çalışmaları*. Bilim Uzmanlığı Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çepni, S. (2005). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş* (2.Baskı). Trabzon.
- Çepni, S. ve Diğ. (2005) *Kuramdan uygulamaya fen ve teknoloji öğretimi* (4. Baskı). Pegema Yayıncılık.
- Denzin, N. K ve Lincoln, Y. S. (1998). *Collecting and interpreting qualitative materials*, Sage Publication.
- Goodrich, A. H. (2001). The effects of instructional rubrics on learning to write. *Current Issues in Education*, 4, (4).
- Kan, A. (2007). Portfolyo değerlendirme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 32, S: 133–144.
- Karamanoğlu, S. S. (2006). *İlköğretim öğrencilerinin fen başarılarının değerlendirilmesinde sorgulama programının kullanılması: Portfolyo*. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (15. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karip, E. ve Diğ. (2007). *Ölçme ve değerlendirme* (1. Baskı). Ankara: Pegema yayıncılık.
- Khatti, N., Reeve, A.L., ve Kane, M.B. (1998). *Principles and practices of performance assessment*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

- Kubiszyn, T. ve Borich, G. (1993). *Educational testing and measurement: Classroom application and practice*. HarperCollinsCollegePublishers, Fourth Edition.
- Korkmaz, H. ve Kaptan F. (2005). Fen eğitiminde öğrencilerin gelişimini değerlendirmek için elektronik portfolyo kullanımı üzerine bir inceleme. *The Turkish Online Journal of Education Technology*, January, Volum 4, issue 1, article 13.
- Linn, R. L., ve Gronlund, N. E. (2000). *Measurement and assessment in teaching*. Upper Saddle River, NJ: Merrill.
- Mehrens, W.A.(1992). Using performance assessment for accountability purposes. *Educational Measurement: Issues and Practice*, 11(1), 3–9, 20.
- Metin, M. (2008). Performans değerlendirmenin öğretmen adayları üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, Sayı:354.
- Mıhladı, G. (2007). *İlköğretim fen bilgisi öğretiminde portfolyo uygulamasının öğrencilerin akademik başarılarına ve derse yönelik tutumlarına etkisi*. Yüksek lisans tezi, Muğla Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2004). *İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi (4–5. Sınıflar) Öğretim Programı*. M.E. B. Ankara.
- Morgil ve Diğ. (2004). Bilgisayar destekli kimya eğitiminde portfolyo çalışmaları. *The Turkish Journal of Educational Technology*, Volum 3, Issue 2, Article 15.
- Nitko, A. J. (2004). *Educational assessment of students*, 4th Edition. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall
- Okan, N. (2005). *İlköğretim 7. sınıf fen bilgisi dersindeki portfolyo uygulamasının değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özmen, H. (2004). Fen öğretiminde öğrenme teorileri ve teknoloji destekli yapılandırmacı (constructivist) öğrenme. *TOJET* January 2004 ISSN: 1303–6521 Volume 3, Issue 1, Article 14.
- Özsevgeç. T. (2006). Kuvvet ve hareket ünitesine yönelik 5e modeline göre geliştirilen öğrenci rehber materyalinin etkililiğinin değerlendirilmesi, *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, Cilt 3, sayı 2.

- Shavelson, R. J. (1994). Guest editor's preface. *International Journal of Educational Research*, 21, 235–237.
- Slater, T. F. (1996). The effectiveness of portfolio assessments in science. *Journal of College Science Teaching*, 26(5), 315–318.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER**EK – 1****Çevremizi Tehdit Eden Sorunlar Hakkında Performans Değerlendirme Görevi**

Kapsam	Fen Bilimleri ve Bilgisayar Kullanımı
Sınıf Düzeyi	Sınıf Öğretmeliği 1. Sınıf
Beklenen Performans	Araştırma yapma, Power Point sunusu hazırlama, Sunum yapma ve Yazma becerileri
Puanlama Yöntemi	Analitik Rubrik

Araştırma Hakkında Kısa Bilgi

Bilim adamları her geçen gün dünyada ekolojik dengenin bozulduğuna yönelik açıklamalarda bulunmaktadır. Bu ekolojik dengenin bozulmasında en önemli etkiyi insanların gerçekleştirdiği faaliyetlerin neden olduğu ileri sürülmektedir. Özellikle günümüze kadar insanların yaptığı bu faaliyetler, çevrede ağır tahribatlara neden olmuştur. Bunun sonuçları olarak da ekolojik denge git gide bozulmaya başlamıştır. Bu alanda araştırma yapan bilim adamları, insanların çevreye bu şekilde etkileri devam ederse, dünyanın elli ile yüz yıl gibi bir süre sonra yaşanılmaz bir hal alacağı iddia etmektedirler.

Problem Durumu

İnsanların çeşitli türden faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ve yaşamı olumsuz yönde etkileyen çevre sorunları hakkında dinleyicileri bilgilendirmek için nasıl bir Power Point sunusu hazırlarsınız?

NOT: Çevre sorunlarına yönelik verilen bu performans görevini hazırlarken; iklim değişikliği, küresel ısınma, ışık kirliliği, ses kirliliği, hava kirliliği, su kirliliği, toprak kirliliği, radyoaktif kirlilik, ozon tabakasında delinme ve asit yağmurları gibi çevre sorunlarından birini seçilmelidir. Seçilen bu çevre sorununa yönelik Power Point sunusu hazırlanmalıdır.

EK – 2**Performans Görevini Hazırlarken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar
Araştırma Aşamasında Yapılacaklar**

1. Belli başlı çevre sorunlarının neler olduğu araştırılmalıdır.
2. Çevre sorunlarının birbirleri arasındaki ilişkiler belirlenmelidir.
3. Çevre sorunlarının neden kaynaklandığı hakkında araştırmalar incelenmelidir.
4. Ülkemizde ve dünyadaki çevre sorunları hakkında bilgi toplanmaya çalışılmalıdır.
5. Ülkemizde ve dünyada çevre sorunlarına karşı alınan önlemler araştırılmalıdır.

Power Point Sunusu İçeriğini Belirleme Aşamasında Yapılacaklar

1. Araştırmadaki amacınızdan bahsedilmelidir.
2. Araştırmadan elde edilen bilgiler kısaca açıklanmaya çalışılmalıdır.
3. Araştırmada bulduğunuz önemli bilgi ve sonuçlar vurgulanmaya çalışılmalıdır.
4. Önemli bilgi ve sonuçlar görsel unsurlarla desteklenmelidir.
5. Araştırmanın genelini kendi cümlelerinizle ifade etmeniz gerekmektedir.

Power Point Sunusunu Hazırlama Aşamasında Yapılacaklar

1. Power Point sunusunda kullanılan nesnelere (resim, grafik vb.) konu ile alakalı olmalıdır.
2. Power Point sunusu içerisinde kullanılan renk, yazı biçimleri, yazı boyutları, geri plan rengi ve objeler ile ilgili hizalamada bütünlük sağlanmalıdır.
3. Power Point sunusunda her bir slayttı bulunan nesnelere uygun ve dikkat çekici efektler verilmelidir.
4. Kullanıcı butonlar aracılığı ile sunu içerisinde etkileşimli şekilde gezinebilmelidir.
5. Sunumu yapılan konuda anlatımda bütünlük sağlanmalıdır.

Sunum Aşamasında Yapılacaklar

1. Konu dinleyicinin anlayacağı şekilde sunulmaya çalışılmalıdır.
2. Sunum sırasında sınıf hâkimiyetinin sağlanmasına önem verilmelidir.
3. Sunum on beş dakikalık zaman dilimi içerisinde gerçekleştirilmelidir.
4. Sunum yazılı metinden değil konuşarak ve dinleyicilerle iletişim kurarak yapılmalıdır.
5. Power Point öğretim materyali sunum esnasında gerekli olduğu durumlarda kullanılmalıdır.

Rapor Yazma Aşamasında Yapılacaklar

1.	Belli başlı çevre sorunlarının neler olduğu açıklanmalıdır.
2.	Çevre sorunlarının birbirleri arasındaki ilişkiler açıklanmalıdır.
3.	Çevre sorunlarının neden kaynaklandığı hakkında araştırmalardan elde edilen bilgiler yazılmalıdır.
4.	Ülkemizde ve dünyadaki çevre sorunları hakkında elde edilen bilgiler yazılmalıdır.
5.	Ülkemizde ve dünyada çevre sorunlarına karşı alınan önlemler açıklanmalıdır.

EK – 3

Hazırlanan Power Point sunusunun içeriğini belirlerken	
5	Konuyla ilgili kısa açıklama yapar, amaçtan bahseder, bulduğu önemli bilgi ve sonuçlardan bahseder, bulduğu sonuçları resimlerle destekler, araştırmadan elde ettiği bilgileri kendi cümleleriyle açıklar
4	Konuyla ilgili kısa açıklama yapar, amaçtan bahseder, bulduğu önemli bilgi ve sonuçlardan bahseder, bulduğu sonuçları resimlerle destekler
3	Konuyla ilgili kısa açıklama yapar, amaçtan bahseder, bulduğu önemli bilgi ve sonuçlardan bahseder
2	Konuyla ilgili kısa açıklama yapar, amaçtan bahseder
1	Konuyla ilgili kısa açıklama yapar,
0	Konuyla ilgili kısa açıklama yapamaz
Power Point Sunusunu Hazırlarken	
5	Dinleyenlerin konudan haberdar olabilmesi için kullanılan nesnelere (resim, grafik vb.) konu ile alakalı, sunum içerisinde kullanılan renk, yazı biçimleri, yazı boyutları, geri plan rengi ve objeler ile ilgili hizalamada bütünlük sağlanmış, tasarımı oluşturan nesnelere uygun ve yerinde tetikleyici efektler verilmiş, kullanıcı butonlar aracılığı ile sunu içerisinde etkileşimli şekilde gezinebiliyor, sunumu yapılan konuda anlatımda bütünlük sağlanmış.
4	Dinleyenlerin konudan haberdar olabilmesi için kullanılan nesnelere (resim, grafik vb.) konu ile alakalı, sunum içerisinde kullanılan renk, yazı biçimleri, yazı boyutları, geri plan rengi ve objeler ile ilgili hizalamada bütünlük sağlanmış, tasarımı oluşturan nesnelere uygun ve yerinde tetikleyici efektler verilmiş, kullanıcı butonlar aracılığı ile sunu içerisinde etkileşimli şekilde gezinebiliyor,
3	Dinleyenlerin konudan haberdar olabilmesi için kullanılan nesnelere (resim, grafik vb.) konu ile alakalı, sunum içerisinde kullanılan renk, yazı biçimleri, yazı boyutları, geri plan rengi ve objeler ile ilgili hizalamada bütünlük sağlanmış, tasarımı oluşturan nesnelere uygun ve yerinde tetikleyici efektler verilmiş,
2	Dinleyenlerin konudan haberdar olabilmesi için kullanılan nesnelere (resim, grafik vb.) konu ile alakalı, sunum içerisinde kullanılan renk, yazı biçimleri,

	yazı boyutları, geri plan rengi ve objeler ile ilgili hizalamada bütünlük sağlanmış,
1	Dinleyenlerin konudan haberdar olabilmesi için kullanılan nesnelere (resim, grafik vb.) konu ile alakalı
0	Dinleyenlerin konudan haberdar olabilmesi için kullanılan nesnelere (resim, grafik vb.) konu ile alakalı değil
	Sunum Yaparken
5	Konuyu dinleyicinin anlayacağı şekilde sunar, Sunum sırasında sınıf hâkimiyetini sağlar, Zamanı iyi kullanır, Dinleyicilerle iletişim kurabilir, Power Point öğretim materyalini yerinde kullanır,
4	Konuyu dinleyicinin anlayacağı şekilde sunar, Sunum sırasında sınıf hâkimiyetini sağlar, Zamanı iyi kullanır, Dinleyicilerle iletişim kurabilir
3	Konuyu dinleyicinin anlayacağı şekilde sunar, Sunum sırasında sınıf hâkimiyetini sağlar, Zamanı iyi kullanır
2	Konuyu dinleyicinin anlayacağı şekilde sunar, Sunum sırasında sınıf hâkimiyetini sağlar
1	Konuyu dinleyicinin anlayacağı şekilde sunar
0	Konuyu dinleyicinin anlayacağı şekilde sunamaz
	Raporu Yazarken
5	Konuyla ilgili kavramları tanımlar, kavramlar arasındaki ilişkiyi açıklar, nelerin neden olduklarını açıklar, dünyaya ve Türkiye'ye etkisi hakkında bilgi verir, alınan tedbirlerden bahseder
4	Konuyla ilgili kavramları tanımlar, kavramlar arasındaki ilişkiyi açıklar, nelerin neden olduklarını açıklar, dünyaya ve Türkiye'ye etkisi hakkında bilgi verir,
3	Konuyla ilgili kavramları tanımlar, kavramlar arasındaki ilişkiyi açıklar, nelerin neden olduklarını açıklar,
2	Konuyla ilgili kavramları tanımlar, kavramlar arasındaki ilişkiyi açıklar
1	Konuyla ilgili kavramları tanımlar
0	Konuyla ilgili kavramları tanımlayamaz

*Summary***PRE-SERVICE TEACHERS' OPINIONS ON EFFECTS OF
PERFORMANCE - BASED ASSESSMENT: A SAMPLE OF
“ENVIRONMENTAL PROBLEM”****Mustafa METİN*****Salih BİRİŞÇİ****

Introduction: When philosophy of constructivist approach is examined, traditional assessment is inappropriate. Therefore, Renewed Primary Educational Programs is adopted alternative assessment in place of traditional assessment. Alternative assessment are defined a technique expert from traditional assessment technique such as open-end question, multiple choice tests, true-falls questions, short answers question (Çepni, 2005; MEB, 2004). Alternative assessment is included performance based and daily life activities. Therefore, performance based assessment activities have always been used in alternative assessment. Performance based assessment are defined as a concrete and authentic task that require students to do something with their knowledge and skills, such as give a demonstration or presentation, or write a report (Nitko, 2004; Shavelson, 1994). Performance based assessments have been used in concept teaching, developing communication skills, preparing instructional material activities (Airasian, 2001; Kubiszyn ve Borich, 1993). It was emphasized that this assessment developed students' high level thinking skills, scientific process skills and problem solving skills (Çepni et.al. 2005; Linn ve Gronlund; 2000; Airasian, 2001). In literature, it was realized that there are so many studies about performance based assessment. Especially these studies are focused on portfolio assessment. Furthermore these studies were conducted on elementary and secondary level students. But we saw only a few studies about performance based assessment on pre-service teachers. The aim of this study is to describe pre-service teachers' opinions on effects of performance based assessment.

Address for correspondence: * Arş. Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, ARTVİN, mustafametinae@hotmail.com;

** Arş. Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, ARTVİN, birisci@gmail.com

Methods: This research was carried out in spring semester of 2007 at Artvin Çoruh University Education Faculty Primary Education Department with 40 pre-service teachers who are in the first class in the context of Computer-II course. In this research qualitative research method was used. This study was implemented in four parts: In the first part, performance assessment task towards environmental problems were developed. In this part firstly, necessary knowledge and skills were informed to pre-service teachers. Secondly, in order to understand the importance of the topic an explanation was made. Thirdly, a research topic related with environmental problems was given to each of them (Appendix-1). Fourthly, some directives about the topic were given to them (Appendix-2). Fifthly, in order to evaluate the performance task a rubric was developed and it was given to them (Appendix 3). In the second part, we wanted pre-service teachers to prepare Power Point presentation and a report. In the third part, we wanted them to present their presentations and reports in class environment. In the last part, we carried out semi structured interviews with pre-service teachers and these interviews were gathered in tape record to describe theirs' opinions on effects of performance based assessment. After this process, researchers listened to each audiotape and transcribed them. Each participant's interview data transcripts were later analyzed. The interview data were coded and combined into categories by the researchers. The categories were then grouped and reduced to the following set of descriptions and themes.

Results: According to the analysis of questions in semi-structured interviews about performance based assessment, it can be stated that pre-service teachers have gained positive skills. In the first category, pre-service teachers' pre and post knowledge about environmental problems were asked. One of the pre-service teachers' opinions about this category was: "I came across with so many different things during searching process. Also so many details about environmental problems attracted me. I realized many environmental problems in my daily life which are around us so I learned detail information about them. I realized harms of garbage so I become more conscious". In the second category, we wanted to investigate the evolution process of pre-service teachers' searching skills. One of the pre-service teacher's ideas about this category was: "I can obtain the information easily by searching widely through internet. So in that way I gain time and I improve my knowledge by searching widely". In the third category, we wanted to determine the evolution process of pre-service teachers' preparing Power Point presentation skills. One of the pre-service teacher's ideas about this category was: "...before this task I didn't prepare any Power Point presentations. Now I can easily prepare these

presentations. In these presentations I can use visual effects and combine them with sounds". In the fourth category, we wanted to determine the evolution process of pre-service teachers' oral presentation skills. One of the pre-service teacher's ideas about this category was: "Certainly there have been so many changes in my presentation skills. While presenting I don't feel any excitement in front of community any more. So this situation improves my presentation skills". In the fifth category, we wanted to determine the evolution process of pre-service teachers' writing skills. One of the pre-service teacher's ideas about this category was: "Certainly there have been so many changes in my writing skills. After this task I can put in order the searching results about environment problems. Therefore I have knowledge about writing skills."

Discussion and Conclusion: The first result of this study revealed that after performance task was completed pre-service teachers' awareness level of environmental problems was increased and had more environmental consciousness. Furthermore, pre-service teachers thought that performance assessment support to more effective concept learning than other methods. In literature some researchers found similar findings as this study (Morgil et.al. 2004; Çepni et.al. 2005; Karpir et.al. 2007; Slater, 1996; Metin, 2008). Another result of study revealed that pre-service teachers researching skills were improved. This result was supported in some studies such as Metin (2008), Khattri, Reve and Kane (1988), Morgil and Oth. (2004). Also pre-service teachers learned how to prepare a Power Point presentation, improve their oral presentation and writing skills. This result can be seen in some studies (Metin, 2008; Aslanoğlu and Kutlu 2003; Karpir et.al., 2007; Airasian, 2001; Kubiszyn and Borich, 1993; Khattri, Reve and Kane, 1988).